

Останнім часом у структурі університету відбулися суттєві зміни, які покликані поліпшити управління закладом, покращити стан навчальної, методичної, наукової, виховної та профорієнтаційної роботи.

Введено посаду уповноваженого з антикорупційної діяльності, реорганізовано низку відділів, створено нові лабораторії та кафедри. Зокрема, відділ міжнародних зв'язків реорганізовано у відділ міжнародного співробітництва. Окремими структурними підрозділами університету стали науково-дослідна лабораторія з проблем розвитку інформаційних технологій (реорганізована з науково-дослідної лабораторії захисту інформації та кібербезпеки факультету № 4), науково-дослідна лабораторія з проблем забезпечення діяльності поліції. На факультеті № 3 кафедрі адміністративної діяльності поліції реорганізовано у кафедру поліцейської діяльності та публічного адміністрування. На факультеті № 6 кафедра загальноправових дисциплін перетворено на кафедру фундаментальних та юридичних дисциплін і кафедру правоохоронної діяльності та поліціїсти. Зроблено й інші зміни. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 березня 2019 р. № 186-р Кременчуцький льотний коледж Національного авіаційного університету зі сфери управління Міністерства освіти і науки передано до сфери управління Міністерства внутрішніх справ із приєднанням його до Харківського національного університету внутрішніх справ як відокремленого структурного підрозділу.

Харківський національний університет внутрішніх справ – єдиний серед закладів вищої освіти системи Міністерства внутрішніх справ України, який готує фахівців з кібербезпеки для підрозділів Національної поліції України.

Триває робота щодо вдосконалення навчальної, методичної, наукової та виховної роботи. В університеті зросла й вихована ціла плеяда відомих учених та педагогів. За історію університету 29 його працівників були удостоєні почесного звання «заслужений» – юрист, діяч науки і техніки, працівник освіти, економіст. Серед них 12 і зараз працюють в університеті, віддаючи свій талант і досвід новим генераціям курсантів та студентів: Олександр Маркович Бандурка, Сергій Миколайович Гусаров, Валерій Васильович Сокурено, Олександр Миколайович Голово, Володимир Анатолійович Греченко, Анатолій Трохимович Комзюк, Олександр Миколайович Музичук, Олександр Миколайович Литвинов, Владислав Володимирович Шендрик, Олександр Володимирович Тягло, Ольга Ігорівна Безпалова, Олена Юріївна Салманова. На них і на сотнях інших викладачів та працівників університету ґрунтується престиж і потужність нашого університету, його майбутнє. Позаду в нас славна історія довжиною у чверть століття, а попереду – це десятиліття спільної ефективної роботи та служби на благо України.

Одержано 15.10.2019

УДК [378.6:351.74](477.54-25)

Ірина Олексіївна ЄФРЕМОВА,

голова Наглядової ради

Харківського національного університету внутрішніх справ

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

У 2019 році Харківський національний університет внутрішніх справ святкує 25-річчя свого заснування. За цей період заклад вищої освіти системи Міністерства внутрішніх справ України зробив значний внесок у справу підготовки висококваліфікованих фахівців для всіх, без винятку, правоохоронних органів держави. Колектив Харківського національного університету внутрішніх справ має високе звання «Флагман освіти і науки України», тричі ставав переможцем Всеукраїнського освітянського рейтингу «Софія Київська», відзначений Почесною грамотою Кабінету Міністрів України, має інші нагороди.

За останні декілька років в університеті відбулися низка структурних та організаційних перетворень, спрямованих на вдосконалення освітньої та наукової діяльності, а також на покращення матеріально-технічного і фінансового забезпечення процесу підготовки фахівців.

Так, згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України до складу університету увійшов новий підрозділ – Кременчуцький льотний коледж. У Сумській філії розпочато навчання курсантів за спеціальністю «Правоохоронна діяльність», її складовою частиною став Центр первинної професійної підготовки «Академія поліції». До штату університету введено посаду уповноваженого з антикорупційної діяльності. Створено нові підрозділи: відділ рекрутингу та організації профорієнтаційної роботи, науково-дослідну лабораторію з проблем розвитку інформаційних технологій та науково-дослідну лабораторію з проблем забезпечення діяльності поліції.

В університеті систематично продовжується робота щодо посилення практичної складової освітнього процесу. Так, нами спільно з ГУНП в Харківській області проводяться тактико-спеціальні навчання, а досвід університету щодо створення та використання навчального Єдиного реєстру досудових розслідувань схвалено Міністерством внутрішніх справ України, внаслідок чого він рекомендований до впровадження в освітній процес усіх закладів вищої освіти МВС України.

За ініціати́ви Міністерства внутрішніх справ України минулого навчального року була вперше запроваджена така форма посилення практичної складової освітнього процесу, як навчання за спеціальністю «Правоохоронна діяльність» за формулою «2+1». Після закінчення другого курсу курсанти факультету № 3 стали слухачами факультету

№ 5 як працівники патрульної поліції. Уже проведено підготовчу роботу для аналогічного процесу після закінчення поточного навчального року. За цією ж формулою навчаються курсанти Сумської філії.

У поточному році близько 600 поліцейських пройшли на базі вишу первинну підготовку, 433 продовжують навчання, понад 1500 осіб підвищили кваліфікацію. Проведено підготовку військовослужбовців Національної гвардії України за місцем служби з питань забезпечення публічної безпеки і порядку, відповідні сертифікати отримали 593 військовослужбовці.

Зараз в університеті функціонують 5 спеціалізованих учених рад із захисту дисертацій, на базі яких відбувся захист 93 дисертаційних досліджень. Розпочато практику створення тимчасових рад для захисту дисертаційних досліджень на здобуття вченого ступеня «доктор філософії». Ужиті заходи з наповнення наукометричних баз даних дозволили помітно покращити рейтинги університету. Зокрема, він лідирує серед закладів вищої системи МВС України за публікаціями у виданнях, включених до баз Scopus та Web of Science.

Наразі завершено будівництво 9-поверхового гуртожитку, а також реконструкцію одноповерхової будівлі загальною площею 1 240 квадратних метрів під гуртожиток на 23 житлові кімнати 9 працівників університету вже отримали ордери на проживання.

Університет здійснює цілеспрямовані заходи з популяризації серед постійного і перемінного складу фізичної культури та спорту. Так, у закладі функціонують спортивні секції з професійно-прикладних та інших видів спорту: боротьби самбо, гирьового спорту, легкоатлетичного кросу, плавання, волейболу, баскетболу, футболу та міні-футболу, атлетичної гімнастики, настільного тенісу, дзюдо, змішаних єдиноборств, спеціальної акробатики зі зброєю, рукопашного бою, тайського боксу. Покращено спортивну матеріальну базу, що дає можливість усім бажаючим досягти належного фізичного розвитку.

Слід відзначити, що за останні роки система вищої освіти підготовки фахівців для системи Міністерства внутрішніх справ зазнала значних перетворень, які в тому числі пов'язані зі зміною процедур акредитації освітніх програм правоохоронної спрямованості, трансформацією існуючих моделей підготовки поліцейських, появою нових кримінальних загроз, які вимагають удосконалення вмінь і навичок поліцейських для протидії їх виникненню, внесенням змін до кримінального та кримінального процесуального законодавства, яке створює нові умови діяльності системи Національної поліції, тощо.

Враховуючи викладене, вважаємо, що Харківський національний університет внутрішніх справ повинен перейти на більш якісний рівень власної діяльності з урахуванням тенденцій соціально-економічного розвитку держави та системи Міністерства внутрішніх справ. Це повинно відбуватися на підставі певної дорожньої карти, яка чітко окреслить цілі, пріоритети й основні завдання, які має вирішити університет у найближчі 3–5 років і які дозволять йому відповідати всім сучасним викликам та готувати професіональних, патріотичних, відданих державі фахівців. Дорожня карта повинна мати вигляд стратегії за основними напрямками діяльності закладу освіти: управління, наука, освітня діяльність, кадрова робота, матеріально-технічне забезпечення, міжнародна діяльність. Окреслимо основні складові елементи стратегічного розвитку університету, що мають бути реалізовані в найближчий період.

1. Розвиток та оптимізація системи управління:

- здійснити перевірку та скасування неефективних форм звітності підрозділів університету, зокрема спрямованих виключно на внутрішнє використання та не забезпечених нормативними документами контролюючих органів та установ;

- розширити співпрацю з органами курсантського та студентського самоврядування, забезпечити організаційну підтримку ініціатив, спрямованих на вдосконалення діяльності університету, його структурних і відокремлених підрозділів;

- посилити роль виборних органів трудового колективу, колегіальних органів управління (наглядової ради, ректорату, вченої ради, конференції трудового колективу тощо) стосовно визначення й удосконалення пріоритетних напрямів розвитку університету, ухвалення найбільш важливих управлінських рішень, удосконалення форм і методів діяльності за окремими напрямками роботи;

- розробити й впровадити в управлінську діяльність новітні інформаційно-комунікаційні технології, програмні модулі та продукти, здатні забезпечити ефективність планової та звітної роботи, оперативність і своєчасність розробки, прийняття й виконання управлінських рішень.

2. Кадрове забезпечення діяльності університету:

- забезпечити створення та розвиток нових структурних і відокремлених підрозділів університету відповідно до інноваційних напрямів розвитку суспільства та держави, потреб ринку праці й окремих сфер суспільного життя;

- удосконалити систему формування кадрового резерву й адаптації молодих працівників до умов роботи в університеті;

- запровадити дієву систему підвищення кваліфікації та професійного розвитку кадрів шляхом підтримки системи неформальної освіти, організації стажувань, перепідготовки, тренінгів та інших заходів, спрямованих на вдосконалення їх професійних умінь і навичок;

- підвищити ефективність системи охорони здоров'я працівників університету, сприяти створенню безпечних умов праці та навчання;

- здійснювати всебічну підтримку діяльності профспілки університету, сприяти вдосконаленню форм і методів її роботи.

3. *Оптимізація та вдосконалення освітнього процесу:*

- забезпечити оновлення й оптимізацію освітніх програм, навчальних планів і програм навчальних дисциплін з урахуванням потреб ринку праці, нормативних змін у сфері вищої освіти, тенденцій та новацій у підготовці фахівців;
- здійснювати систематичний моніторинг якості надання освітніх послуг з метою отримання зворотної інформації від здобувачів вищої освіти, випускників, роботодавців щодо напрямів удосконалення освітнього процесу та забезпечення його відповідності сучасним умовам і стандартам;
- розробити й впровадити в діяльність університету внутрішню систему моніторингу якості надання освітніх послуг, організації освітнього процесу та оцінки його результатів;
- дотримуватися принципу недискримінації та гендерної рівності в процесі надання освітніх послуг здобувачам вищої, післядипломної освіти і слухачам, які навчаються за програмами первинної професійної підготовки поліцейських;
- створити належні умови для реалізації рівних можливостей доступу до навчання й інфраструктури університету особами з обмеженими можливостями, дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування;
- залучати до освітнього процесу практичних працівників правоохоронних органів, провідних фахівців юридичних організацій, служб і установ, а також науково-педагогічних працівників вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти;
- застосовувати в освітньому процесі інноваційні форми та методи його організації і проведення, в тому числі групові й індивідуальні навчально-дослідні завдання, тренінги, бінарні заняття, тактико-спеціальні навчання, квести, виїзні практичні заняття тощо;
- продовжити інтернаціоналізацію освітніх програм університету з метою залучення на навчання іноземних студентів, створити належні умови для їх адаптації й інтеграції в освітній та виховний процеси;
- покращити інформаційне забезпечення освітнього процесу університету за допомогою сучасного програмного забезпечення й інформаційних продуктів, спрямованих на вдосконалення його організації та здійснення контрольних заходів (освітній портал, особисті електронні кабінети здобувачів вищої освіти, формування навчальних груп, розкладів занять тощо).

4. *Розвиток наукової діяльності:*

- забезпечити належне функціонування наукового парку університету з метою здійснення інноваційних прикладних досліджень для потреб держави та харківського регіону, налагодження діалогу з бізнес-середовищем, реалізації спільних наукомістких проєктів;
- організаційно забезпечити акредитацію спеціалізованих учених рад університету відповідно до оновлених вимог Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти;
- покращити систему моніторингу академічної доброчесності виконання наукових робіт із застосуванням сучасних інформаційних технологій технічної перевірки та «сліпого» рецензування фахівцями за напрямом дослідження;
- проводити постійний моніторинг і забезпечити збільшення кількості публікацій науковців університету у фахових виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз даних, в тому числі Web of Science та Scopus;
- активізувати роботу щодо залучення коштів бюджетів усіх рівнів, недержавних фондів, міжнародних організацій і приватних інвесторів з метою фінансування наукових досліджень та комерціалізації наукових розробок університету;
- забезпечити розвиток наукового співробітництва із закордонними закладами вищої освіти в тому числі шляхом залучення іноземних учених, фахівців-практиків до проведення спільних наукових досліджень, підготовки науково-методичної літератури, публічних виступів, лекцій, тренінгів із перспективних напрямів розвитку світової та вітчизняної науки;
- забезпечити включення наукових фахових видань університету до якнайбільшої кількості міжнародних наукометричних баз, репозитаріїв, бібліотек, каталогів;
- активізувати міжнародне співробітництво наукових фахових видань закладу стосовно опублікування статей зарубіжних авторів, залучення іноземних фахівців до роботи редакційних колегій, здійснення рецензування наукових публікацій тощо.

5. *Забезпечення дисципліни та законності, виховна робота:*

- забезпечити розвиток і вдосконалення системи запобігання та протидії корупції в університеті, подальше впровадження механізмів прозорості, доброчесності, зниження корупційних ризиків;
- забезпечити розвиток і вдосконалення спортивної та фізичної підготовки працівників, курсантів, студентів, слухачів з метою утвердження здорового способу життя з урахуванням принципів національно-патріотичного виховання;
- активно залучати до національно-патріотичного виховання учасників бойових дій на Сході України, членів сімей Героїв Небесної Сотні, бійців АТО-ООС та їхніх сімей, ветеранів МВС, діячів сучасної культури, мистецтва, науки, спорту, які виявляють активну громадянську та патріотичну позицію.

6. *Удосконалення міжнародної діяльності:*

- здійснювати пошук нових партнерів серед зарубіжних закладів вищої освіти, наукових установ, міжнародних фондів з метою встановлення зв'язків для подальшої співпраці в освітній і науковій сферах;

- удосконалити роботу щодо участі постійного та перемінного складу університету в закордонних освітніх і наукових програмах, зокрема програмі обміну студентів ЗВО, програмі стипендій ім. Фулбрайта, програмі британської стипендії «Chevening», стипендіальних програмах DAAD, стипендіальній програмі «Study Tours To Poland» та ін.;
- організовувати проведення на базі університету для науково-педагогічного складу, здобувачів вищої освіти, представників університетів-партнерів семінари, тренінги, круглі столи іноземними мовами;
- забезпечити міжнародну інформаційну присутність університету шляхом інформаційного наповнення англomовної версії вебсайту, участі в міжнародних освітніх заходах і виставках тощо;
- забезпечувати участь представників засобів масової інформації під час проведення міжнародних заходів з метою їх широкого висвітлення та популяризації університету в медійному просторі.

Одержано 18.11.2019

УДК 351.74(477)

Олександр Маркович БАНДУРКА,

*доктор юридичних наук, професор,
академік Національної академії правових наук України,
президент Кримінологічної асоціації України;*

 <https://orcid.org/0000-0002-0240-5517>

АКТУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ

Харківський національний університет внутрішніх справ за перше своє двадцятип'ятиріччя став визнаним центром підготовки правоохоронних кадрів та науково-дослідної роботи. Він бере активну участь у дослідженні та вирішенні як загальнодержавних проблем, так і регіональних і відомчих, у підготовці проєктів законів та інших нормативно-правових актів з питань забезпечення публічної безпеки та протидії злочинності. Університет працює в тісній взаємодії з комітетами Верховної Ради України, органами виконавчої влади та місцевого самоврядування, з іншими закладами освіти та науково-дослідними установами, зокрема з Національною академією правових наук України.

Учені університету ведуть наукові дослідження у сфері загальної теоретико-історичної юридичної науки, галузевих юридичних наук, прикладних юридичних наук, комплексних юридичних наук, юридичної психології, оперативно-розшукової діяльності тощо.

Предметом юридичної науки є держава, право та закономірності їх виникнення й розвитку, а предметом дослідження кожної окремої галузі юридичної науки є конкретні галузі права й галузі законодавства та відповідні сфери правового регулювання.

У сучасних умовах юридична наука має своїм завданням розробляти для державно-правової практики конкретні наукові пропозиції та рекомендації, що стосуються всіх найважливіших сфер суспільного життя.

У зв'язку з реформуванням державного управління, органів виконавчої влади та місцевого самоврядування виникають нові правові інститути, які потребують усебічного дослідження й розробки відповідного механізму правового регулювання. Такими є, наприклад, інститут приватної власності на землю, створення ринку земельних ресурсів, державно-приватне партнерство, організація роботи нових правоохоронних органів (захист іноземних та внутрішніх інвестицій тощо). Потребують удосконалення правове регулювання участі України в міжнародних операціях з підтримання миру та безпеки, протидії кіберзлочинності, захисту життя та здоров'я, честі й гідності громадян, протидії розповсюдженню наркотиків і незаконному використанню зброї та боєприпасів.

Одним із головних завдань юридичної науки є розробка нормативно-правової регламентації певних сторін суспільного життя та засобів боротьби з порушеннями цієї регламентації, тобто з різноманітними правопорушеннями (злочинами, проступками, правовими спорами, деліктами).

Юридична наука має забезпечити регіональне ефективне та якісне функціонування розробленої нормативно-правової бази регулювання та застосування засобів боротьби з правопорушеннями.

Ученим університету доцільно активізувати дослідження з таких тем:

- протидія агресивній, радикальній, збройній і насильницькій злочинності;
- кримінальне провадження з розслідування кримінальних проступків;
- адміністративно-правовий захист малого та середнього бізнесу;
- протидія легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом із використанням офшорних зон;
- удосконалення законодавства у сфері протидії кіберзлочинності;
- вплив молодіжної субкультури на протиправну поведінку молоді;
- методи виявлення й оцінювання тіньової економічної діяльності як джерела злочинності;
- процесуальний статус детектива як суб'єкта процесуальної діяльності;
- правове визначення сучасних форм агресії, окупації, сепаратизму, тероризму й інших кримінальних явищ, що посягають на національну безпеку України.